

AANVRAAG VOOR VRIJSTELLING VAN SOCIALE BIJDAGEN ALS ZELFSTANDIGE

Voor wie ?

Zelfstandigen die zich in een **tijdelijke moeilijke financiële of economische situatie** bevinden, kunnen vragen om vrijgesteld te worden van de betaling van hun sociale bijdragen.

Kunnen in aanmerking komen:

- de zelfstandige ;
- de zelfstandige-geholpene die niet langer aangesproken wil worden voor de bijdragen verschuldigd door zijn helper (onthefing van de hoofdelijke aansprakelijkheid);
- de erfgenamen van een overleden zelfstandige.

Opgelet: Rechtspersonen (vennootschappen) kunnen geen aanvraag tot ontheffing van de hoofdelijke aansprakelijkheid meer indienen voor de bijdragen verschuldigd door hun mandatarissen of vennoten.

Voor welke bijdragen kunt u een vrijstelling aanvragen?

De vrijstelling kan aangevraagd worden voor de bijdragen verschuldigd op het ogenblik van de aanvraag. Deze bijdragen kan u terugvinden op de afrekening die u ontvangen hebt van uw sociale verzekeringsfonds.

Het kan gaan om voorlopige bijdragen of het bijdragesupplement verschuldigd na een regularisatie (enkel als dit laatste het gevolg is van de mededeling van het definitieve beroepsinkomen door de Belastingen).

Krijgt u een vrijstelling voor de voorlopige bijdragen van een bepaald kalenderkwartaal ? Dan geldt die vrijstelling voor de regularisatiebijdragen van datzelfde kalenderkwartaal.

Voor bijdragen voor een activiteit in bijberoep of voor verminderde bijdragen als student-zelfstandige of als een met een bijberoep gelijkgestelde activiteit kunt u geen vrijstelling aanvragen.

Wat moet ik doen om een vrijstelling aan te vragen ?

Voorlopige bijdragen ?

Ga, voor u een aanvraag tot vrijstelling van de te betalen voorlopige bijdragen indient, na of u in aanmerking komt voor een vermindering van het bedrag van de verschuldigde voorlopige bijdragen. Indien uw beroepsinkomsten aanzienlijk gedaald zijn ten opzichte van de beroepsinkomsten die als basis worden genomen voor de berekening van deze voorlopige bijdragen (normaal het beroepsinkomen van 3 jaar terug), dan kunt u het bedrag van de voorlopige bijdragen laten verminderen door het beroepsinkomen dat als basis werd genomen beter te laten overeenstemmen met het verwachte beroepsinkomen van het jaar zelf. Neem hiervoor contact op met uw sociale verzekeringsfonds.

Ben ik verplicht vooraf een vermindering van het bedrag van de verschuldigde voorlopige bijdragen aan te vragen?

U bent niet verplicht, maar wanneer u toch aan de voorwaarden voldoet om een vermindering van het bedrag van de voorlopige bijdragen te krijgen en u hiervoor niet de nodige stappen hebt ondernomen, dan kan het RSVZ beslissen om uw aanvraag tot vrijstelling niet in overweging te nemen.

Hebt u al een aanvraag tot vermindering ingediend? Dan kunt u wel een aanvraag tot vrijstelling van de verschuldigde voorlopige (al dan niet verminderde) bijdragen indienen.

Komt u niet in aanmerking voor een vermindering van de voorlopige bijdragen (bijvoorbeeld omdat er geen daling van uw huidig beroepsinkomen is in vergelijking met het inkomen van 3 jaar terug, of wanneer u de minimumbijdragen verschuldigd bent)? Dan moet u vooraf geen aanvraag voor vermindering van voorlopige bijdragen indienen bij uw sociale verzekeringsfonds.

Indienen aanvraag

U moet een aanvraag indienen en bewijzen dat u zich in een tijdelijke moeilijke financiële of economische situatie bevindt waardoor u de verschuldigde bijdragen aan het sociale verzekeringsfonds niet kunt betalen.

Hoe kan ik een vrijstelling aanvragen ?

Elke aanvraag moet gebeuren aan de hand van een standaardformulier.

Dit kan op 2 manieren:

- Online: www.socialsecurity.be :
Hulp nodig ? Contacteer uw sociale verzekeringsfonds.
- Vraag het formulier bij uw sociale verzekeringsfonds:
 - o Vul het formulier in.
 - o Bezorg het terug aan uw sociale verzekeringsfonds (per aangetekende zending, ter plaatse tegen ontvangstbewijs).

Een aantal gegevens kunnen al ingevuld zijn. Kijk ze zorgvuldig na. Zijn ze niet correct, neem dan contact op met uw sociale verzekeringsfonds.

Bent u een erfgenaam van een overleden zelfstandige? Neem dan contact op met het sociale verzekeringsfonds van de overleden zelfstandige waar de bijdragen verschuldigd zijn.

Bent u een zelfstandige-geholpene en wilt u niet langer aangesproken worden voor de betaling van de bijdragen van uw helper (onthefving van de hoofdelijke aansprakelijkheid aansprakelijkheid). Neem contact op met het sociale verzekeringsfonds van de helper.

Hoe vul ik het aanvraagformulier in?

Beantwoord elke vraag/rubriek.

Voeg ook de gevraagde bewijsstukken toe. Doet u dit niet, dan kan niet nagegaan worden of uw motivatie terecht is en kan het RSVZ de aanvraag weigeren omdat ze onvoldoende gemotiveerd is.

Wanneer moet ik mijn aanvraag voor vrijstelling indienen?

U moet uw aanvraag indienen binnen een termijn van 12 maanden. Wanneer de termijn begint, verschilt naargelang de situatie:

- U vraagt vrijstelling voor de voorlopige bijdragen: de termijn van 12 maanden begint te lopen vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op dat waarop de door de aanvraag beoogde voorlopige bijdrage betrekking heeft.

Uitzondering: U bent een starter en vraagt vrijstelling voor de voorlopige bijdragen van de eerste drie kalenderkwartalen onderwerping: de termijn van 12 maanden begint te lopen vanaf de eerste dag van het vijfde kalenderkwartaal onderwerping. Als starter kunt u pas een aanvraag doen nadat u vier opeenvolgende kwartalen actief bent, tenzij u uw activiteit hebt stopgezet.

Voorbeeld : Een zelfstandige vat zijn zelfstandige activiteit aan op 18 mei 2019 (2019/2). Het startpunt voor de termijn van 12 maanden is 1 april 2020 voor de aanvraag voor de kwartalen 2019/2, 2019/3 en 2019/4. De vrijstelling voor de kwartalen 2019/2, 2019/3 en 2019/4 mag worden aangevraagd van 1 april 2020 tot 31 maart 2021. De startdatum voor de bijdrage van 2020/1 wordt "normaal" berekend en start op 1 april 2020.

Voor de starter die geen 4 opeenvolgende kwartalen actief is, geldt de normale startdatum.

- U vraagt vrijstelling voor het bijdragesupplement verschuldigd na regularisatie door de mededeling van het definitieve beroepsinkomen door de Belastingen : de termijn van 12 maanden begint te lopen vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op dat in de loop waarvan een afrekening van de bijdragenregularisatie werd verstuurd.
- U wil als geholpene niet langer aangesproken worden voor de bijdragen verschuldigd door uw helper : de termijn van 12 maanden begint te lopen vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op dat in de loop waarvan het sociale verzekeringsfonds u heeft verzocht te betalen in de plaats van de helper.
- U vraagt als erfgenaam de vrijstelling aan voor een overleden zelfstandige: u moet de aanvraag doen binnen een termijn van 6 maanden die loopt vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op dat in de loop waarvan het sociale verzekeringsfonds u heeft verzocht te betalen in de plaats van de overledene en dit voor zover de voormelde termijn van 12 maanden voor de overledene zelf nog niet was verstreken.

Welke datum geldt als datum van aanvraag ?

De datum van aanvraag is de datum waarop u een volledig ingevuld en ondertekend aanvraagformulier heeft ingediend.

Hoe weet ik of mijn aanvraag goed werd geregistreerd?

- Diende u uw aanvraag elektronisch in? Dan zal u de boodschap ontvangen dat uw aanvraag succesvol werd geregistreerd. De datum van registratie is de datum van uw aanvraag.

Ontvangt u deze boodschap niet? Dan zal u via instructies te zien krijgen of er sprake is van een blokkerende fout en/of u contact moet opnemen met uw sociale verzekeringsfonds.

- Diende u uw aanvraag in bij uw sociale verzekeringsfonds ? Is het aanvraagformulier niet volledig of niet ondertekend, dan zal uw sociale verzekeringsfonds met u contact opnemen. De aanvraag wordt in dit geval geacht niet te zijn ingediend.

Is het aanvraagformulier volledig en ondertekend, dan geldt als datum van registratie :

- de datum van de ontvangstmelding bij het neerleggen van het verzoek ter plaatse ;
- de verzendingsdatum bij het indienen van de aanvraag met een aangetekende zending.

Met welke elementen houdt het RSVZ rekening bij de beoordeling of ik mij in een tijdelijke moeilijke financiële of economische situatie bevindt?

Het RSVZ houdt bij de beoordeling rekening met uw beroepsinkomsten en lasten, de omzet en de daaraan verbonden kosten van de onderneming of vennootschap waarin u actief bent en de uitzonderlijke omstandigheden die de aanvraag rechtvaardigen. Er wordt niet alleen rekening gehouden met de beroepsinkomsten of de omzet. Belangrijk is dat u een oorzaak of verklaring geeft waarom u terechtgekomen bent in deze moeilijke financiële of economische situatie. U moet bovendien aantonen dat het onvermogen om de bijdragen te betalen van tijdelijke aard is.

In deel 4 "Verantwoording" moet u de gevraagde informatie over uw beroepsinkomsten en de omzet van de onderneming verstrekken en aangeven op basis van welke tijdelijke omstandigheid/elementen u aanspraak meent te kunnen maken op de vrijstelling van de betaling van de bijdragen.

Om u te helpen omvat het aanvraagformulier een niet-limitatieve opsomming van elementen die in aanmerking kunnen worden genomen bij de beoordeling van uw toestand. Indien bewijsstukken gevraagd worden, dan moet u die bijvoegen. Doet u dit niet, dan kan niet nagegaan worden of uw motivatie terecht is en kan het RSVZ de aanvraag weigeren omdat ze onvoldoende gemotiveerd is.

Zijn er andere elementen of verklaringen die aan de oorzaak liggen van uw moeilijke situatie en die niet opgenomen zijn dan kunt u die bij het laatste criterium (nr. 20) omschrijven.

Omgekeerd wordt bij de beoordeling rekening gehouden met de inspanningen die de zelfstandige levert om zijn zelfstandige activiteit te doen slagen, met de aanwezigheid van financiële buffers of het krijgen van sociaalzekerheidsuitkeringen. Deze elementen moeten beantwoord worden in deel 5 "Bijkomende inlichtingen".

Hoe beoordeelt het RSVZ of ik mij in een tijdelijke moeilijke financiële of economische situatie bevindt?

1. Het RSVZ beoordeelt uw situatie aan de hand van de elementen ingeroepen bij het indienen van de huidige aanvraag. De elementen die niet worden meegedeeld bij deze aanvraag, zullen niet in aanmerking worden genomen bij de beoordeling.

2. Het RSVZ baseert zich op de elementen die u inroept. U moet deze elementen bewijzen. Het is belangrijk de gevraagde rechtvaardigingsstukken bij te voegen. Doet u dit niet, dan kan niet nagegaan worden of uw motivatie terecht is en kan het RSVZ de aanvraag weigeren omdat ze onvoldoende gemotiveerd is.

In een aantal uitzonderingsgevallen opgesomd in de wet wordt u vermoed zich in een tijdelijke moeilijke financiële of economische situatie te bevinden, bijvoorbeeld wanneer u een leefloon krijgt, een inkomensgarantie voor ouderen, of het slachtoffer bent van een natuurramp, brand, vernieling van de zaak of allergie, ...

In welke gevallen kan het RSVZ mijn aanvraag niet in overweging nemen?

Het RSVZ kan beslissen om de aanvraag niet in overweging te nemen:

- wanneer u aan de voorwaarden beantwoordt om een aanvraag tot vermindering van de betaling van de voorlopige bijdragen te krijgen, maar hiervan geen gebruik hebt gemaakt;
- wanneer u in de twee jaar voor de aanvraag een administratieve geldboete zonder uitstel en zonder toepassing van verzachtende omstandigheden of een sanctie in toepassing van het sociaal strafwetboek

- werd opgelegd;
- wanneer u in de 5 jaar voor de aanvraag een beslissing tot volledige of **gedeeltelijke** vrijstelling hebt gekregen:
 - a) door verklaringen waarvan achteraf is gebleken dat ze onjuist of onvolledig zijn ;
 - b) doordat u het nagelaten hebt om inlichtingen te verstrekken die bepalend waren voor het nemen van de vorige beslissing;

Hoe verloopt de verdere afhandeling ?

1. Onderzoek van de aanvraag

Het RSVZ onderzoekt uw aanvraag en maakt een gemotiveerd voorstel van beslissing op.

2. Gemotiveerd voorstel van beslissing

U krijgt het gemotiveerde voorstel van beslissing met een aangetekende zending.

3. Mogelijkheid om gehoord te worden

Gaat u niet akkoord met het voorstel van beslissing, dan heeft u 12 werkdagen om een verzoek in te dienen om uw aanvraag mondeling toe te lichten. U zal gehoord worden binnen de maand volgend op uw verzoek, waarna het RSVZ een gemotiveerde definitieve beslissing neemt.

Als u niet tijdig reageert, dan krijgt het voorstel van beslissing een definitief karakter en ziet u af van uw wens om de aanvraag mondeling te komen toelichten.

3. Definitieve beslissing

Het RSVZ neemt na u gehoord te hebben een gemotiveerde definitieve beslissing. U ontvangt deze gemotiveerde beslissing met een aangetekende zending.

Voor de zelfstandige die geen verzoek om gehoord te worden heeft ingediend, krijgt het voorstel van beslissing een definitief karakter bij het verstrijken van de termijn van 12 werkdagen na de kennisgeving van het voorstel van beslissing.

Wat zijn de gevolgen wanneer ik vrijgesteld word van de betaling van de bijdragen?

De toegekende vrijstelling voor een voorlopige bijdrage van een bepaald kalenderkwartaal, geldt ook voor de regularisatiebijdrage voor datzelfde kwartaal.

Krijgt u als geholpene een ontheffing van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de voorlopige bijdragen voor een bepaald kalenderkwartaal, dan geldt die vrijstelling ook voor de regularisatiebijdrage voor datzelfde kwartaal

Krijgt u als geholpene voor een bepaald kwartaal een vrijstelling van bijdragen, dan wordt u voor datzelfde kwartaal ontheven van uw hoofdelijke aansprakelijkheid voor de bijdragen die door uw helpers verschuldigd zijn.

Krijgt u als helper voor een bepaald kwartaal een vrijstelling van bijdragen, dan geldt die vrijstelling ook voor de zelfstandige-geholpene en vervalt zijn hoofdelijke aansprakelijkheid.

Krijgt u als mandataris of vennoot voor een bepaald kwartaal een vrijstelling van bijdragen, dan geldt die vrijstelling ook voor de hoofdelijke aansprakelijke vennootschap.

Heeft een vrijstelling invloed op mijn pensioen?

De kwartalen waarvoor u een vrijstelling krijgt, worden niet in aanmerking genomen voor de berekening van uw pensioen. U hebt wel de mogelijkheid om ze later te betalen. Dit kan binnen een verjaringstermijn van 5 jaar. Het sociale verzekeringsfonds zal hiervoor met u contact opnemen vooraleer de termijn van 5 jaar verstrijkt en u uitnodigen de vrijgestelde bijdragen nog te betalen.